

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

XV. De Gratia Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

De gratia Christi.

RESOLUTIO I. *Humanitas Christi fuit formaliter sancta, præcisa gratia habituali, nempe per ipsam unionem hypostaticam.*] **RATIO** est, quia eò ipso quòd Verbum eam assumpsit, & natura divina fuit illi substantialiter unita, facta est impeccabilis, Deoque gratissima, opera illius fuerunt infiniti valoris, fuitque digna quolibet dono supernaturali, *Confirmatur*, nam si humanitas est sancta per gratiam habitualem, quæ est quædam accidentaria participatio divinitatis, quæque illi tantum accidentario conjuncta est; potiori jure dicendum est eam sanctificari per Verbum divinum, quod substantialiter est Deus, quòdque nexum cum illa substantialem habet.

Dices 1. Effectus formalis non potest esse sine causa formali, atqui esse sanctum est effectus formalis gratiæ habitualis. Unde Trid. *sess. 6.* ait, formalem causam justificationis esse inhaerentem justitiæ; ergo effectus ille sine gratia habituali esse nequit.

Respondeo esse sanctum accidentaliter, seu per participationem quandam divinitatis, esse effectum formalem, & adæquatum gratiæ habitualis, & de tali effectu loqui Tridentinum. At verò esse sanctum substantialiter, est effectus unionis hypostaticæ, & gratiæ increatæ, quæ est ipsa divinitas humanitati Christi unita.

Dices 2. Non potest Christi humanitas esse formaliter intelligens, per intellectiōem Dei; ergo neque sancta per sanctitatem divinam. *Non sequitur*, quia ut quis denominetur sanctus, sufficit quòd in se habeat aliquid sanctum, aut divinum: ut autem denominetur intelligens, debet habere intellectiōem in se; & à se, seu ab intrinseco: at Christi humanitas habet quidem in se divinitatem, intellectiōem tamen divinam non habet à se.

Dices 3.

Dices 3. Vel ea sanctitas venit ab unione, vel à Verbo, vel à natura divina: non ab unione, quia sicut sanctitas non provenit in aliis iustis ex inhaerentia gratiæ, ita neque in Christo ex ipsa unione oriri potest; non à Verbo, quia suppositum Verbi, ut sit, non videtur posse tribuere sanctitatem naturæ humanæ, sed tantum eam terminare extrinsecè. Non denique à natura divina, quia hæc non unitur humanitati, nisi mediante Verbo. *Respondeo* hæc omnia suo modo concurrere, unio est conditio sine qua humanitas non haberet eam sanctitatem, at Verbum unitum est veluti causa formalis sanctitatis, non per se præcisè, sed ratione suæ naturæ, per quam ipsum etiam sanctum est.

RESOLUTIO II. *In Christo fuit gratia habitualis, eaque ejusdem speciei cum nostra, & finita in genere entis, quæ proinde etsi de lege ordinaria augeri non potuerit, absolute tamen potuit.* **PRIMA PARS PROBATUR,** quia etsi talis gratia non esset in Christo necessaria ad sanctitatem & meritum, congruum tamen erat ut anima Christi eâ ornaretur, tum quia eliciebat actus supernaturales virtutum, qui ex sua natura exigunt principia ejusdem ordinis, quales sunt habitus gratiam comitantes; tum quia gratia est semen gloriæ, quare cum Christus gloriam accepit, æquum fuit ut gratia esset præditus, idque in ipso instanti conceptionis, in quo fuit gloriosus, actusque supernaturales elicuit.

Dices 1. Christus esset Filius Dei adoptivus si haberet gratiam, at falsum prius, ergo & posterius. *Respondeo* majorem falsam esse, quia ut gratia constituat Filium Dei adoptivum, requiritur ut persona in qua recipitur, sit extranea; at Christi persona non erat extranea, siquidem erat ejusdem naturæ cum Deo Patre.

Dices 2. Gratia habitualis esset frustra in Christo, cum sine illa sit perfectè sanctus. At neque hoc sequitur, quia ad perfectum statum sanctitatis Christi,
requi-

requiritur non tantum ut humanitas sit formaliter sancta, quod habere potest per unionem ad Verbum, sed etiam ut sit formaliter proportionata ad gloriam, & ad operationes supernaturales, quod fit per gratiam habitualement, & virtutes illi adjunctas, ut dictum est.

Secunda pars patet ex Scriptura, quae Christum comparat capiti, & viti, nos autem membris, & palmitibus; quibus metaphoris intelligitur, quod sicut caput, & membra virtutem ejusdem rationis participant, itemque viti, & palmitibus; ita Christo & reliquis hominibus gratia ejusdem rationis, & speciei fuit collata. Hac tamen gratia diversum essendi modum habuit in Christo, & in aliis hominibus, tum quia in eo, de lege ordinaria, intendi nequit, ex iam dicendis; tum maxime quia se habet per modum cujusdam proprietatis, ab unione hypostatica moraliter fluentis, & ratione illius connaturaliter debita.

Tertia pars ostenditur, quia ex probabiliore sententia, de qua lib. 1. cap. 5. non potest dari infinitum actu quoad intensiorem; quare gratia Christi est simpliciter finita in genere entis, quamvis dici solet infinita in ratione gratiae, sive aliis de causis, sive quia respicit unionem infinitae perfectionis, tanquam moralis proprietatis ab ea fluens, seu illi debita.

Quarta pars suadetur, tum quia Christus erat beatus, tum quia in instanti incarnationis fuit infinite Deo gratus, quare congruum fuit ut ex tunc illi daretur tota gratiae plenitudo, quam Deus ei conferre decreverat; eò quod hac dabatur ratione unionis hypostaticae, quae tunc peracta est. Quia tamen gratia praedicta ex se erat capax majoris intensiorem, potentia verò obedientialis animae Christi nullum habebat terminum, nulla ratio est cur absolute augeri non potuerit.

RESOLUTIO III. *Ex virtutibus Theologicis charitas fuit in Christo, & probabiliter spes non tamen fides.*

PRIMA

PRIMA PARS PROBATUR, quia in Christo fuit gratia sanctificans, ut supra ostendimus; ergo & caritas, quæ aut idem est cum gratia, aut ab ea non separatur. *Confirmatur*, nam hæc virtus illius statui, aut perfectioni non repugnat, quin potius est valde illi consentanea ergo nulla est ratio cur ei denegetur.

Secunda pars non est adeo communis, probatur tamen, quia Christus amabat beatitudinem suam, tanquam bonum proprium, & ut sic de eâ gaudebat, sicut & alii beati, actus enim ille nullam involvit imperfectionem beatitudini repugnantem; at cum esset supernaturalis, procedere debebat ab aliquo habitu supernaturali, non à charitate, ut constat; quia Christus non tantum amabat beatitudinē suam propter Deum, quod erat caritatis opus, sed etiam ut bonū suum, adeoque ex motivo spei. Nec dicas ejusmodi actum processisse ab auxilio supernaturali, magis enim decet, quod ortum habuerit à principio magis sibi connaturali, qualis est habitus.

Dices 1. Per virtutem spei expectatur fruitio Dei, at Christus Deo fruebatur ab instanti conceptionis, ergo non habuit virtutem spei. *Distinguo*, non habuit virtutem spei quoad actum illum, concedo; quoad alios, nego; licet enim non expectaret beatitudinem animæ, quia ea fruebatur, eam tamen ut bonum proprium diligebat: & præterea expectabat beatitudinem corporis, qua carebat.

Dices 2. Ubi non est fides, neque spes, ex Augustino in *Enchiridio cap. 7.* In Christo autem non fuit fides, ut postea dicemus, ergo nec spes. *Respondeo*, ubi non est fides, sed clara Dei visio, ibi non esse spem, quoad actum primum, quoad secundarios tamen esse posse.

Tertia pars est communis, eo quod fides est cognitio obscura, quæ ex lege saltem ordinaria, non potest consistere cum clara Dei visione, quæ Christo inerat ab instanti conceptionis: quare Christus nullum eligit actum fidei circa Deum, aut cir-

ca alia mysteria quæ in Deo clarè perspecta habuit.

Dices, illud Isa. 11. Erit fides cinctorium renum eius, communiter intelligi de Christo, ac proinde in eo fuisse fidem. Respondeo nomine fidei varia significari 1. Assensum obscurum, rebus à Deo revelatis præstitum: quomodo hîc à nobis sumitur. 2. Firmam quandam fiduciam, qua homines moventur ad petenda à Deo necessaria ad salutem; imò & interdum miracula. 3. Constantiam, & fidelitatem in promissis servandis; quo sensu dicimus, aliquem nobis fidem non servasse. 4. Specialem intelligentiam rerum, fidei, & facilitatem quandam eas proponendi, accommodatè ad captum vulgi. Caterùm fides non fuit in Christo primo modo, potuit tamen esse modis reliquis, si detrahantur imperfectiones, illius statui repugnantes.

RESOLUTIO IV. *Christus habuit virtutes morales per se infusas, si dantur, & ex suo genere acquisitas, quæ ipsi fuerunt infusa in instanti conceptionis.*] **PRIMA PARS PROBATUR,** quia sicut unioni hypostaticæ debetur perfecta gratia, ita gratiæ debentur virtutes supernaturales, quæ ab ea fluere dicuntur, tanquam morales quædam illius proprietates. Unde cum Christus in instanti conceptionis gratia perfectissima præditus fuerit, consequens est virtutes omnes supernaturales illius statui non repugnantes, ei tunc in gradu perfecto esse infusas. Dico illius statui non repugnantes, quia pœnitentia non fuit in Christo, ut est habitus quo quis dolet de peccato à se commisso, ut est Dei offensâ, & pro eo vult satisfacere.

Secunda pars est communis & certa, probaturque hac ratione, quia ejusmodi virtutes sunt eximie quædam perfectiones, quæ non repugnant majori perfectioni, quare debebantur Christo, tum consequenter ratione unionis, tum antecedenter, ut operationes virtutum connaturalius exerceret. Confirmatur, nam in voluntate Christi duas potentias concipimus, alteram in ordine ad actus ordinis supernaturalis, alteram

teram in ordine ad actus naturales; quare sicut prior respectu illi conceduntur virtutes & habitus supernaturales, ita posteriori illi tribui debent virtutes naturales & per se acquisibiles.

Nota 1. ex S. Thoma 3. p. quæst. 7. art. 2. ad 3. in Christo fuisse magnificentiam, & liberalitatem in summo gradu; quatenus divitias contempsit, propter amorem perfectionis: & etiam temperantiam, eò quòd pravis concupiscentiis omnino caruit: quod multò perfectius est, quàm eas frenare. Non tamen habuisse continentiam, quatenus hæc est temperantia quodammodo inchoata, quæ affectus immoderatos patitur.

Nota 2. Christum exercuisse actum justitiæ vindicativæ, tum quando petiit ut adultera lapidaretur, juxta legis præscriptum; tum quando flagello de funiculis facto, eiecit vendentes, & eementes de tēplo. Hæc enim præstitit ex zelo justitiæ, ad observantiam legis & honorem Dei illæsum servandum. Remisit autem injurias sibi, ut personæ privatæ. illatas; ut cū dixit, Pater ignosce illis: & ita nobis remittendæ sunt, quando id expedit ad honorem Dei, etiamsi alioqui vindicta justa foret.

Tertia pars ex dictis colligitur, nam cū virtutes morales, de quibus agimus, Christo deberentur consequenter ratione unionis hypostaticæ, nulla ratio est cur dicamus illas ab eo successu temporis, propriis actibus acquisitas; quare in instanti cōceptionis simul cum aliis supernaturalibus ipsi infusæ fuerūt. *Confirmatur*, nam Christus in eo instanti habuit omnes animæ potentias optimè dispositas, in ordine ad finem tam naturalem, quàm supernaturalem.

Dices 1. Nobilius est habere aliquod bonum per se, quàm per aliud; ergo cū omnis perfectio Christo tribuenda sit, fatendum est virtutes prædictas ipsæ non fuisse infusas sed eum cōnaturali modo eas sibi comparasse. *Verum* hoc argumentum retorqueri potest quoad gratiam, & virtutes supernaturales.

Addendumque est Christum habuisse virtutes prædictas à se, quatenus ratione unionis hypostaticæ illas sibi deposcebat, tanquam proprietates quasdam connaturales, ut & alias perfectiones ipsius statui non repugnantes.

Dices 2. Christus haud dubiè exercuit varios actus naturales virtutum moralium, ergo per tales actus acquisivit virtutes morales ordinis naturalis, cum hæ frequentatione actuum acquirantur. *Negatur* consequentia, quia ad acquisitionem virtutum non sufficit frequentatio actuum, sed præterea requiritur ut virtus ipsa non sit in subjecto: à quo tales actus procedunt. Ostendendum ergo est aliunde, Christum caruisse habitibus virtutum moralium, ut per frequentationem actuum eos potuerit acquirere.

RESOLUTIO V. *In Christo nulla fuit de facto gratia excitans, vel adjuvans in eo tamen fuerunt dona Spiritus sancti, & gratia gratis data.*] **PRIMA PARS PROBATUR**, quia gratia excitans, seu præveniens consistit in sancta cogitatione, & pio voluntatis affectu quo homo divinitus excitatur, ad bona opera præstanda, & peccata cauenda. Christus autem non indigebat tali illustratione, aut excitatione, cum ratione luminis gloriæ, & amoris beatifici sufficienter illustratus esset, & excitatus ad peragenda quæcumque necessaria erant in ordine ad finem supernaturalem, essetque impeccabilis; quare in eo nullo modo necessaria erat gratia excitans.

Secunda pars ostenditur, quia Christus præditus erat habitibus supernaturalibus, ad rectas operationes necessariis, ergo non indigebat gratia auxiliante ad operandum supernaturaliter; sequela patet nam per gratiam adjuvantem homo elevatur, ut habeat in se principium sufficiens ad actus supernaturales elicendos; at qui habitibus supernaturalibus præditus est, habet in se principium sufficiens ad eiusmodi actus, ergo Christus non indigebat gratia adjuvante, ut supernaturales actus eliceret.

Dicitur

Dices, cum actus supernaturales excederent vires animæ Christi, ad eos necessarius erat concursus supernaturalis: ergo & gratia adjuvans. *Distinguo* antecedens, ad eos necessarius erat concursus supernaturalis, generalis concedo: specialis, distinctus ab influxu collato per habitum supernaturalem, nego.

Tertius pars videtur certa ex fide, propter verba illa *Isaiæ 11*. Requiescet super eum Spiritus Domini, spiritus sapientiæ & intellectus, &c. quæ à Patribus de Christo communiter intelliguntur. *Probat*ur autem ea ratione, quia ex communi sententia, dona Spiritus sancti sunt quidam habitus supernaturales per se expetibiles, qui à gratia habituali, ut quædam illius passionès moraliter fluunt, quò fit ut omnibus iustis communicentur; quare cum Christus eximia gratia habituali præditus fuerit, negari non potest eum simul e iusmodi donis fuisse inagnium.

Dices, Non sunt Christo tribuenda ea saltem dona quæ repugnant statui beatitudinis, qualia sunt donum consilii, quod est ad consultandum de rebus dubiis, donum timoris, quod est ad fugiendum malum, & donum fortitudinis, quod in superandis tentationibus & adversitatibus occupatur. *Resp.* dona illa non repugnare statui beatitudinis, non consilium, quia ex se non præsupponit dubium, sed dicit tantum iudicium de rebus agendis; non timorem, quia hic sumitur pro magno reverentiæ affectu erga divinam maiestatem; nec denique fortitudinem, quia hoc dono ita quis afficitur, ut paratus sit adversa tolerare, si quæ occurrerint. Quare beatitudo non obstabat, quin Christus prædicta dona haberet, etiam fortitudinē, præsertim cum simul esset viator, & consequenter multa adversa ipsi ferenda essent.

Quarta denique pars ostenditur, quia ut dicemus *cap. 19*. Christus erat caput hominum, è quo charismata gratiarum fluebant, ergo cum hominibus datur gratia gratis data, potiori jure Christus eas de-

buit habere, quia de plenitudine ejus omnes accipiunt. *Joan. 1.*

Deinde probatur inductione, nam Christus multa patravit miracula, habuit discretionem spirituum, & gratiam sanitarum, futura prædixit, & absentia novit, habuit interpretationem sermonum aptissime proponens & explicans veritates fidei, juxta eorum captum quibuscum agebat, habuit etiam genera linguarum, si enim loquelam cordis novit, cur non potius linguarum?

Nec refert, quod forte variis linguis usus non fuerit, quia semper egit apud gentem unius linguarum, ut ait S. Doctor 3. p. q. 7. art. 7. ad 3. Quanquam verisimile est, Christum nonnunquam eo dono usum esse, ut in privatis colloquiis agendo cum extraneis. Imò si spectat ad donum linguarum, ut fidei Doctor, loquens in propria lingua, ab omnibus intelligatur; sic quoque præbabile est, non solum hoc donum fuisse in Christo, sed etiam illum non raro eo usum, cum prædicaret Judæis quibuscum Gentiles commixti erant. Unde tunc omnes intelligebant, quæ ab ipso dicebantur, non secus ac si propria cujusque lingua fuisset locutus. Eò vel maximè, quia simile quid narratur de Apostolis *Actor. 1.*

Dices, Christum, saltem non habuisse donum prophetiæ, tum quia erat Deus, at Deus non est Prophetæ; siquidem Prophetæ à Deo accipit lumen Propheticum; tum quia prophetia est obscura, quò fit ut beatus non competat, tum quia si Christus esset Prophetæ, esset minor Joanne Baptista, qui non erat Prophetæ, sed plusquam Prophetæ. *Verum* hæc nullius sunt momenti, non primum, quia etsi Christus non esset Prophetæ, in quantum Deus, erat tamen quatenus homo. Non secundum, quia ille dicitur Prophetæ, qui prædicit futura, aut alia valde remota à cognitione eorum quibuscum versatur, sive ea clarè cognoscat, sive non. Ideò autem beati non dicuntur Prophetæ, quia in nullo statum nostrum
attin.

attingunt, seu quia non sunt viatores, ut notat S. Th. 3. p. q. 7. ar. 8. Non tertium, quia Joannes Baptista dicitur plusquam Propheta, non quod non esset Prophe- ta, sed quia aliis Prophetis excelluit, tum aliis de cau- sis, tum maximè, quia Christum, quem alii futurum prædixerant, præsentem vidit, & digito monstravit; simpliciter tamen fuit inferior Christo, qui potiori jure plusquam Propheta vocari potuit.

CAPUT XVI.

De Scientia Christi.

RÉSOLUTIO I. *Christus ut homo habuit scien- tiam aliquam, seu cognitionem creatam.*] RA- TIO est, quia quælibet res est propter suam opera- tionem, atqui propria operatio animæ intellectu præditæ, qualem habebat Christus, est actualis cog- nitio, seu intellectio, ergo Christus talem aliquam cognitionem habuit; aliàs frustra ipsi concessus fuisset intellectus humanus, quod dici non potest. *Con- firmatur*, tum quia nulli creaturæ intellectuali de- negatur cognitio proportionata suo intellectui, er- go neque Christo ut homini; tum quia Christus ut homo, eliciebat varios actus voluntatis liberos: ii autem supponebant actus proportionatos, ex parte intellectus.

Dices 1. Christus ut homo potuit intelligere per scientiam increatam, ergo hæc sufficit. Antecedens probatur, quia si divina essentia potest uniri intel- lectui creato, sub ratione speciei intelligibilis, seu impressæ, ut constat *ex lib. 1. cap. 8.* cur non etiam po- terit illi uniri, sub ratione speciei expressæ, seu actus intelligendi? *Respondeo* causam esse, quia actus intel- ligendi, procedit ab intrinseco vitæ principio, non autem species intelligibilis; quare essentia Dei cum nequeat procedere ab intellectu creato, non potest illi uniri sub ratione intellectiois, aut speciei expressæ; esto illi uniri possit sub ratione speciei in- telligibilis.